



Vrijdag 23 november 2018

TivoliVredenburg - Hertz - 20.00 uur

# HOLLAND BAROQUE & ALEXIS KOSSENKO

## Molière et Moi

### Lully à Versailles

*Psyche: Prologue, Ouverture*

*Psyche: acte 1 scene 2, Air*

*Psyche: acte 2 scene 6, Entr'acte, Air*

*Le Triomphe de l'Amour: Ritournelle pour Diane*

*Psyche: acte 3 scene 7, Entr'acte, Air*

*Psyche: Plainte Italienne*

*Psyche: acte 4 scene 2, Air de demons*

*Psyche: acte 5, Ritournelle*

*Armide: Prélude*

### En route

*A Paris le petit pont*

Joseph Bodin de Boismortier: *Vielle*

*Médée: Loure*

*Tandernaken et plus*

*Dara dara bastonnara*

### L'église

Marc-Antoine Charpentier: *Ouverture pour l'église*

Charpentier: *Ouverture de Symphonies pour un reposoir*

Charpentier: *Tantum Ergo*

### Au théâtre

Jean-Baptiste Matho: *Arion, Tragédie, Orage*

Jean-Baptiste Lully: *Sommeil d'Atys*

Lully: *Armide* acte 3 scene 4, *Entr'acte*

Lully: *Armide* acte 4 scene 2, *Gavotte et Canarie*

Scènes gebaseerd op het boek *Baron* van Theun de Vries

### Pour finir

*Phaëton: Chaconne*

### Molière et Moi

Al jaren herlezen wij van Holland Baroque het boek *Baron* van Theun de Vries. De schrijver, bekend van *Het meisje met het rode haar* en, onder polyfonie-fanaten (mijn vader en vele anderen), natuurlijk *Het motet voor de kardinaal*. De complete titel van dit boek uit 1987 luidt: *De wonderbaarlijke Michel Baron, zijn leermeester Molière en de praalzieke Zonnekoning*. Het is een duizend pagina's tellend epos waarin de laatste zeven levensjaren van de Franse komedieschrijver en acteur Molière centraal staan. Een culturele kroniek, een doorwrocht boek, een kunstenaarsroman, 'een omvangrijk meesterwerk, zonder voorbehoud fenomenaal, een etalage van schrijversdeugden'. (*Trouw*, 2 juli 1987). Meestal lezen we het in de zomer. We laven ons graag aan het leven van acteurs, verstrengeld met politiek en omgeven door muziek, de misère én de weelde van de zeventiende eeuw.

*Baron* speelt zich af in Parijs, Versailles en het Franse platteland. Michel Boyron (Baron), einzelgänger en bloedmooi, ontmoet Molière als hij 13 jaar is. De Franse toneelschrijver, geboren als Jean-Baptiste Poquelin, wordt zijn grote voorbeeld en, onuitgesproken, ook een vaderfiguur. En terwijl Baron groeit, takelt Molière af, een proces dat Molière aanschouwt, beheerst en uiteindelijk zelfs geënceneerd lijkt te hebben.

Als je het boek leest, dan ruik je de stank van Parijs, voel je de frisse wind van het Franse platteland en zie je het kasteel van Versailles voor je. Het is ongelooflijk gedetailleerd uitgewerkt. Theun de Vries heeft in korte tijd - hij schreef *Baron* in drie jaar - uitvoerig research gedaan; de namen van de acteurs, de plaatsen. Dit is geen fictie, het klopt allemaal. Het is een historische roman van formaat. Een vergeten boek dat onzes inziens iedereen zou moeten lezen. Dit concert is een muzikale proloog en tegelijkertijd een ode aan het boek. Moge de muzikale helden uit het boek en ten slotte Baron zélf ten tonele verschijnen. Net zoals in de roman hebben we muziek verzameld van het hof, het platteland en een beetje uit de kerk. Samen geeft het een vergezicht van het boek, de tijd en de muziek.

### Geniaal componist en geslepen zakenman

Jean-Baptiste Lully was, zacht uitgedrukt, een man met karakter. Een ijdele Italiaan, geniaal componist en harde zakenman, die op een gegeven moment patent aanvroeg op het genre opera. Dat betekende voor Molière dat hij lamgelegd werd door Lully. De relatie tussen Lully en Molière was politiek theater an sich. Lully was óók een meesterlijk componist. Zijn instrumentale werken zijn meestal vijfstemmig; zeer rijk aan middenstemmen. Opvallend in de dansen uit zijn opera's in dit concert is de voortdurende verandering tussen majeur en mineur. Dat maakt zijn stukken fluïde. Daardoor blijf je 'aan de buis gekluisterd' want je weet nooit helemaal zeker waar het

deel naartoe gaat. Overigens hebben we ons zoveel mogelijk aan de oorspronkelijke bezetting van het '24 violons du Roi' gehouden. U ziet dat contrabassen ontbreken: het gebruikelijke zogenaamde onder-octaaf, of 16-voet is afwezig. Ook spelen we op de toonhoogte die toen usance was: a is 392 Hz., een hele toon lager dan de moderne stemming. Natuurlijk was de bezetting van de rondreizende ensembles zoals in het boek beschreven bescheidener dan het orkest in Versailles. Ook de klanken van het platteland komen vanavond aan bod. Bescheiden bezetting maar aanstekelijk volks.

Voor kerkelijke muziek stond componist Marc-Antoine Charpentier hoog aangeschreven, maar in het theater was hij een nieuwkomer. Om helemaal *honnête* te zijn werd Charpentier, ook in het boek, aanvankelijk als de mindere broeder van Lully gezien. Toen de ruzie tussen Lully en Molière torenhoog hoog opliep, restte hem geen andere keus dan Charpentier te engageren. Molière kon opgelucht ademen toen de muziek van Charpentier in de smaak bleek te vallen. Zelf vinden we het *Tantum Ergo* een van de hoogtepunten van dit programma. Een Bachiaans moment waarin een koraal vervlochten is in een instrumentaal werk.

### **Fluitist, dirigent en muzikant Alexis Kossenko**

Fluitist en dirigent Alexis Kossenko en Franse barokmuziek passen bij elkaar als twee trommelstokken. Eerder speelden we met Alexis een Rameau-programma in grote orkestbezetting tijdens het Festival Oude Muziek Utrecht. Opera is Kossenko ook op het lijf geschreven: deze maand nog dirigeert hij in Kopenhagen Mozarts *le Nozze di Figaro*. Een muzikant. Een poëet. Een fluitist uit duizenden. Het aller-eerste project van Holland Baroque was met Alexis en wij koesteren zijn vriendschap.

### **Boek, muziek en hoorspel**

*Molière et Moi* begon bij het boek. Lang hebben we nagedacht hoe we het boek uit de vergetelheid konden halen. Samen met regisseur Peter te Nuyl is het hoorspel *Tegenspel* tot stand gekomen. Hiekellen van den Herik heeft het script voor het hoorspel geschreven, Daniël van Olfen de teksten van vanavond. De zestien afleveringen waren vanaf 1 oktober dagelijks te horen op Radio1 en Radio 4. Holland Baroque heeft de muziekfragmenten verzameld, waar nodig herschreven en met intens plezier in de studio in Hilversum ingespeeld.

Ook vandaag verschijnen Michel Baron en Armande ten tonele. Scènes gebaseerd op het boek worden gespeeld door Erik van der Horst en Amarenske Haitsma. Wij vinden het fantastisch dit boek en dit repertoire vanavond met u te delen.

*Judith Steenbrink, violiste, en artistiek team Holland Baroque*

### **Holland Baroque**

De wereld van barokmuziek is een goudmijn voor componisten, avant-gardisten, avonturiers en realisten. In deze weelde beweegt Holland Baroque. Holland Baroque verenigt Telemann met de Chinese klanken van shengspeler Wu Wei, verbindt Reinbert de Leeuw met Bach en laat horen hoe slagwerkers de hartslag van de Barok bepalen. Een rode draad door de programmering is de samenwerking met andere solisten en ensembles, waarmee Holland Baroque precies dát kan doen waarvoor het op handen wordt gedragen: laten horen dat oude tradities nieuwe verhalen kunnen voortbrengen. Het ensemble is een trefpunt voor nieuwsgierige muzikliefhebbers.

Succesvolle ontmoetingen had Holland Baroque met eigenzinnige solisten als Giovanni Sollima, Eric Vloeimans, Lars Ulrik Mortensen en Aisslinn Nosky, met diverse ensembles en theatergezelschappen, waaronder het Nederlands Kamerkoor, Cappella Amsterdam en Orkater op podia als Radialsystem V, Cellobiennale Amsterdam en Konzerthaus Wien. Het resultaat van die ontmoetingen verwoordde *De Stentor* als volgt: 'De instrumenten en de uiteenlopende stijlen contrasteren naar de vorm, maar versterken elkaar naar inhoud. Zó wordt iets nieuws geboren.' Dit alles vanuit traditie, vernieuwing, verrassing en een vleugje entertainment. *Barok is nu.*

De virtuoos **Alexis Kossenko** (Nice, 1977) is naast fluitist, muzikaal leider en dirigent tevens musicoloog. Kossenko kent een intense solocarrière op zowel moderne als barokke instrumenten. Hij behaalde de eerste prijs op het Nationaal Conservatorium van Parijs. Hij studeerde verder aan het Amsterdamse Sweelinck Conservatorium en behaalde in 1995 de Eerste Prijs tijdens het Internationale Fluit Concours. In 2001 werd Kossenko bekroond met de Rampal Competition prijs voor de beste interpretatie de muziek van Mantovani.

Zijn orkestrale ervaring is bijzonder rijk: hij werkt samen met prestigieuze moderne en barokgezelschappen. In 2010 richtte Alexis Kossenko het orkest Les Ambassadeurs op. Hiermee gaf hij concerten van onder andere Rameau, Zelenka, Bach, Händel en Mozart. Denk je aan de Franse fluitist Alexis Kossenko, dan denk je aan virtuositeit gecombineerd met poëzie. Een reden voor Holland Baroque om hem weer uit te nodigen voor een gezamenlijk project. Alexis Kossenko is een vertrouwde vriend. De kennismaking vond tien jaar geleden plaats: bij het allereerste project van Holland Baroque was Alexis te gast. Ook toen speelde en sprak Kossenko over barokmuziek alsof het gisteren is geschreven. Alsof hij Rameau en Lully vorige week nog heeft gesproken. Driehonderd jaar tussen Barok en nu? Dat lijkt maar zo. De noten zijn lang geleden geschreven, maar gespeeld klinken ze springlevend. *Alexis is Barok van nu.*

**Erik van der Horst** (1984) studeerde aan de Toneel-academie Maastricht. Hij stond met twee bevriende musicerende acteurs aan de wieg van *The Sadists*, waarmee hij (deels bij Orkater/De Nieuwkomers) vijf voorstellingen maakte. In 2010 was Erik bij Orkater te zien in *Richard III* en *Alice in Wonderland*. Op tv was hij te zien in de muzikale serie *Annie M.G.* (2009) en *Ramses* (2013). Hij speelde in meerdere films en met The Sadists in *Somedaymyprincewill.com* (2012) van theatergroep Trouble Man. Ook speelde hij in de voorstelling *Op de Bodem*, die in 2014 bij Orkater in première ging, waarvoor hij tevens de muziek componeerde. Erik speelde en was medeverantwoordelijk voor de muziek van de muziek-theatervoorstelling *De PindakaasPrins* die Holland Baroque samen met Orkater maakte in 2016/17.

**Amarenske Haitsma** (1995) studeerde in 2018 af aan de Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie. Zij werkte mee aan verschillende toneelproducties, waaronder de afstudeerproductie *Club Moskou* en de theater-voorstelling *Achter het Huis*, een toneelbewerking van Anne Franks dagboek door Ilja Leonard Pfeijffer, waarin Amarenske succes had als Annes zus Margot. In de zomer van 2017 was ze te zien bij Orkater in de voorstelling *Julius Caesar*.

**Alexis Kossenko**: traverso, blokfluit, muzikale leiding

Klavencimbel

**Tineke Steenbrink**

Viool I

**Judith Steenbrink**

**Katarina Aleksić**

**Maite Larburu**

**Edmond Chan**

Viool II

**Filip Rekić**

**Chloe Prendergast**

**Anita Romanova**

**Ewa Żołyniak-Adamska**

Altviool I

**Emma van Schoonhoven**

**Marta Jiménez**

**Emma Williams**

Altviool II

**Mikkel Schreiber**

**Joseph Tan**

**Elena Gelmi**

Cello

**Diana Vinagre**

**Verena Spies**

Viola da gamba

**Rodney Prada**

**Mauro Colantonio** (en traverso)

Luit

**Alon Sariel**

**Jadran Duncumb**

Hobo

**Marta Blawat**

**Mario Topper**

Fagot

**Moni Fischaleck**

**Kim Stockx**

Slagwerk

**Matteo Rabolini**

Doedelzak

**Gerwil Kusters**

Acteurs

**Erik van der Horst**

**Amarenske Haitsma**

Regie

**Ria Marks**

Licht

**Pim Mans**



### **Doe mee en word nu vriend!**

Doe mee! Word nu vriend en ontvang een welkomstcadeau. Door vriend of 'meer' te worden ondersteunt u niet alleen in financiële zin alle prachtige, gedurfde, innovatieve en educatieve projecten, maar u steunt ons óók in persoonlijk opzicht. Het draagvlak dat u samen met anderen vormt is belangrijk voor ons bestaansrecht.

Wij hebben uiteraard een ANBI-status, wat u bovendien fiscaal voordeel kan opleveren. Ook vriend, boezemvriend of suikeroom worden van Holland Baroque? Dat kan!

Ga snel naar [hollandbaroque.com/word-vriend](http://hollandbaroque.com/word-vriend)

# KERST IN TIVOLIVREDENBURG

VR 14 12

**KERSTCANTATES**  
NEDERLANDSE BACHVERENIGING

ZA 15 12

**MESSIAH - HÄNDEL**

MA 17 12

**ST. JOHN'S COLLEGE  
BOYS CHOIR**  
CHRISTMAS CAROLS

WO 19 12

**WEIHNACHTS-ORATORIUM**  
NEDERLANDS KAMERKOOR

MA 24 12

**HET KERSTVERHAAL 6+**

WO 26 12

**DE MIS VAN PYNARELLO**  
EEN ALTERNATIEF KERSTCONCERT

TIVOLI  
VREDEN  
BURG